

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIV TA'LIM, FAN VA INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI

NAMANGAN MUHANDISLIK-QURILISH INSTITUTI

NamMQI
O'quv-uslubiy boshqarma
№ 159
«3» 27 2024 y.

QURILISDA MENEJMENT FANINING

ISHCHI O'QUV DASTURI

Bilim sohasi: 300000 - Ishlab chiqarish-texnik soha

Ta'lim sohasi: 340000 - Arxitektura va qurilish

Ta'lim yo'nalishi: 5340500-Qurilish materiallari, buyumlari va konstruksiyalarini ishlab chiqarish

Semestr	Mashg'ulot tarkibi				Nazorat turi	Ja'mi o'quv soati
	Ma'ruza	Amaliy mashg'ulot	Labora-toriya ishlari	Seminar mashg'ulot		
X	8	8	-	104	-	120
Sirtqi bo'lim				104	-	120

Namangan-2024 y.

Fanning ishchi o'quv dasturi _____ dagi № _____-sonli bayonnomasi bilan tasdiqlangan _____ raqamli "QURILISDA MENEJMENT" fanining o'quv dasturiga muvofiq ishlab chiqildi.

Tuzuvchi:

G.Umarova- NamMQI, "Menejment" kafedrasida katta o'qituvchisi
S.G'aniyev- NamMQI, "Menejment" kafedrasida stajyor o'qituvchisi

Taqrizchilar:

1. M.Isaqov - NamMQI "Iqtisodiyot" kafedrasida dotsenti, i.f.n.
2. R.Ismailov-UBS universitetining iqtisodiyot kafedrasida dotsenti

Iqtisodiyot va boshqaruv fakulteti dekani

I.Saypullayev

Kafedra mudiri:

A.Adashev

O'quv-uslubiy boshqarma boshlig'i:

T.Jo'rayev

Namangan muhandislik-qurilish instituti o'quv-uslubiy kengashida ko'rib chiqilgan va tavsiya qilingan. " " 2024 yildagi _____ sonli majlis bayoni.
(- son bilan ro'yhatga olingan).

I. O'quv fanining o'qitilishi bo'yicha uslubiy ko'rsatmalar

a) Talabalar fanni o'qitish natijasida ular fan doirasida quyidagilarni bilishi kerak: - menejmentning nazariy va amaliy asoslarini; rahbarlar va xodimlar bilan muloqat olib borish; shartnomalar tuzish asoslarini; menejment qonun va tamoyillarini **bilishi kerak:**

b) bajarilishi lozim:

- menejmentda olgan bilimlarini amaliyotda qo'llay bilish;
- menejment vazifalari va funktsiyalarini bajarish; turli mulkchilik shaklida korxonada va tashkilotlarda faoliyat olib borish **ko'nikmalariga ega bo'lishi kerak;**

v) tasavvurga ega bo'lishi kerak:

-boshqaruv tashkiliy strukturasi; menejment etika va madaniyatiga; biznes reja tuzilishi **malakalariga ega bo'lishi kerak.**

Talabalar kursni o'zlashtirishda ularga qo'yilgan talablarni yaxshi bilishlari kerak. Shu sababli korxonada iqtisodiyoti, uni taxlil etish yo'llarini puxta uzlashtirib olishlari zarur. Shuningdek, marketing va boshqaruv san'atini chuqur o'rganishlari, innovatsiya asoslarini bilishlari shart.

ASOSIY QISM

Fanning nazariy mashg'ulotlari mazmuni

1-MAVZU: "Qurilishda menejment" fanining nazariy asoslari

«Menejment», «Menejer» va «Businessmen» tushunchalarining mohiyati. Fanning predmeti va metodi. Bozor iqtisodiyoti va menejment. Menejment asoslarini o'rganishning dolzarbligi. Menejment kontsepsiyalari va ularning asoschilari. Boshqarishda sifat o'zgarishining ob'ektiv zarurati. Menejment asoslari fanining boshqa fan soxalari bilan aloqadorligi.

2-MAVZU: Menejment nazariyasi va amaliyotining rivojlanishi

Boshqarish nazariyasi dastlabki kurtaklari. Boshqarish ta'limotidagi yo'nalishlar. "Ilmiy menejment" maktabi va Teylor ta'limotining mohiyati. Teylor va uning menejmentga qo'shgan xissasi. Me'yor va me'yorlar. Narx qo'yish. Ishbay xaq to'lash va uning turlari. Anri Fayol. Boshqaruvga jarayonli tartibli, vaziyatli yondashish. G.Emerson olg'a surgan tamoyillar. Mumtoz menejment nomoyondasi A.Fayol olg'a surgan tamoyillar. Insoniy munosabatlar maktabi D.Makk Gregorning "X" va "U" nazariyasi. Tizimli yoki zamonaviy menejment mohiyati. O'rta Osiyoda menejmentning nazariy asoslari.

3-MAVZU: Menejment jarayoni va uning funktsiyalari

Boshqarish mexnat faoliyati sifatida. Xo'jalik mexanizmda boshqaruv jarayonining tutgan o'rni. Boshqaruv jarayonining mohiyati va xususiyatlari. Menejment funktsiyalarining tushunchasi va axamiyati. Menejment

funksiyalarining turlari. Bozor iqtisodiyoti sharoitida menejment funksiyalarini takomillashtirish.

4-MAVZU: Menejment usullari

Menejment usullari to'g'risida tushuncha. Iqtisodiyotni nomarkazlashtirish tamoyillari. Boshqaruv usullari turlari. Boshqaruvning iqtisodiy usullari – bozor iqtisodiy xo'jaligini samarali yuritish asoslari sifatida. Tashkiliy - farmoyish usuli, uning mohiyati va tavsifi. Boshqaruvning ijtimoiy-psixologik usullari. Zamonaviy menejmentning huquqiy usullari. Menejment faoliyatining samaradorligini oshirishda boshqaruv usullarining ahamiyati.

5-MAVZU: Axborot va kommunikatsiya

Axborot va kommunikatsiya xaqida tushuncha. Menejmentda axborot bilan ta'minlash jarayonlari. Bozorni o'rganishda axborot va kommunikatsiyaning ahamiyati. Kommunikatsion jarayon. Boshqarish texnikasi va uning turlari. Axborot va kommunikatsiya faoliyatida chet el tajribasi.

6-MAVZU: Boshqaruv qonunlari va tamoyillari

Umumiy falsafiy dialektik qonunlar. Boshqarish tizimida bozor qonunlari. Bozor iqtisodiyoti sharoitida boshqaruv qonunlari va tamoyillarini o'rganishning axamiyati. Boshqarish tizimlarining birligi qonuni. Boshqarish va ishlab chiqarishning mosligi qonuni. Boshqarish funksiyalarini markazlashtirishning nisbiy optimalligi qonuni. Boshqarish qonunlarining menejment amaliyotida qo'llanilishi. Boshqaruv tamoyillari. Boshqaruv tamoyillarining tarkibi va mohiyati.

7-MAVZU: Menejment jarayonida qaror

Boshqaruv qarorlarining mohiyati va xususiyatlari. Boshqaruv qarorlarining turlari. Boshqaruv qarorlarini qabul qilish bosqichlari. Boshqaruv qarorlariga qo'yiladigan talablar. Menejment qarorlarini optimallashtirish usullari. Optimal boshqarish va bajarish nazoratini tashkil etishda menejmentning roli.

8-MAVZU: Menejment madaniyati va uslublari

Menejment madaniyati va uslublari tushunchasi. Menejment madaniyatining asosiy turlari. Muzokaralar olib borish etikasi. Rahbarlik uslubi. Ishitirok etish mezonida boshqarish uslublari. Vazifalar mezonida boshqarish uslublari. Yunaltilgan mezon asosida raxbarlik uslubi. Turli ixtisoslashgan aloqatlarini boshqarish uslubi.

9-MAVZU: Nizo va stresslarni boshqarish

Ishlab chiqarishda nizolar tabiati. Nizo haqida tushuncha. Nizolarni turlari va sabablari. Nizo jarayonining modeli. Nizoli vaziyatni boshqarish. Nizo uchun ruxsat uslubi.

10-MAVZU: Menejmentda motivlashtirish

Motivlashtirish tushunchasi. Motivlashtirishni boshlang'ich g'oyalari. Psixologik usullarni qo'llash. Motivlashtirish jarayoni nazariyasi. Birlamchi va ikkilamchi ehtiyojlar. Ehtiyoj va motivlashtirish hulqi. Ehtiyoj orqali qiziqtirish. Mukofotlash. Ichki va tashqi mukofotlash. Ehtiyojning besh turi. Motivlashtirish va ehtiyojlarni ahamiyat tartibi. Mak Kelland ehtiyoj nazariyasi Gerk Bergni ikki omilli nazariyasi. Ehtiyojni turli nazariyasini soillishtirish. Porter laurer modeli.

11-MAVZU: Marketingni boshqarish

Marketingning mohiyati, uning paydo bulishi va rivojlanishi. Marketing – boshqaruv funksiyasi sifatida. Marketing strategiyasi va turlari. Bozor marketing faoliyati doirasidir. Talab va taklif – marketing asosidir. Marketingni boshqarishni tashkil etish. Marketing boshqaruvining barkamolligi.

12-MAVZU: Tavakkalchilikni boshqarish

Tavakkalchilik va xavf-xatar turlari. Tavakkalchilik bilan bog'liq ehtimollik tushunchasi. Tavakkalchilik jarayoni. Tavakkalchilik turlari: sof tavakkalchilik, chavqovchilik tavakkalchilik, ekalogiya bilan bog'liq tavakkalchilik. Tavakkalchilik jarayoni. Tavakkalchilikni salbiy oqibatlarini kamaytirish usullari. Sug'urtalash. Tavakkalchilikni boshqarish.

13-MAVZU: Menejment strategiyasi

Strategik boshqarishning mohiyati va mazmuni. Korxonada strategik boshqaruv. Tashkilotning ichki va tashqi muhitlarini tahlil qilish. Biznesning strategik turlari.

14-MAVZU: Menejment samaradorligi

Boshqarish samaradorligi – iqtisodiy kategoriya sifatida. Boshqarish samaradorligini oshirish – bozor iqtisodiyotining muxim sharti. Iqtisodiy va ijtimoiy boshqaruv samaradorligi tushunchalari. Boshqaruvning iqtisodiy samaradorlik mezonlari va ko'rsatkichlari. Boshqaruv samaradorligini oshirish omillari va rezervlari. Boshqaruv samaradorligini baxolash usullari. Boshqaruv samaradorligini oshirish loyixalarini iqtisodiy asoslash.

II. "QURILSINDA MENEJMENT" fani bo'yicha ma'ruza mashg'ulotlarining kalendar tematik rejası

II. Ma'ruza mashg'ulotlari

№	Ma'ruza mashg'ulot mavzulari	Ajratilgan soat
1.	"Menejment asoslari" predmeti, ob'ekti va metodi Menejment nazariyasi va amaliyotining rivojlanishi	2

2.	Menejment jarayoni va uning funktsiyalari Axborot va kommunikatsiya	2
3.	Boshqaruv qonunlari va tamoyillari va Menejment jarayonida qaror	2
4.	Menejment madaniyati va uslublari Nizo va stresslarni boshqarish	2
5	Jami	8

III. Amaliy mashg'ulotlari

№	Amaliy mashg'ulot mavzulari	Ajratilgan soat
1.	"Menejment asoslari" predmeti, ob'ekti va metodi Menejment nazariyasi va amaliyotining rivojlanishi	2
2.	Menejment jarayoni va uning funktsiyalari Axborot va kommunikatsiya	2
3.	Boshqaruv qonunlari va tamoyillari va Menejment jarayonida qaror	2
4.	Menejment madaniyati va uslublari Nizo va stresslarni boshqarish	2
5	Jami	8

Amaliy mashg'ulotlar multimedia qurilmalari bilan jihozlangan auditoriyada bir akademik guruhga bir professor-o'qituvchi tomonidan o'tkazilishi zarur. Mashg'ulotlar faol va interfaol usullar yordamida o'tilishi, mos ravishda munosib pedagogik va axborot texnologiyalar yordamida uzatiladi.

Kurs ishini tashkil etish bo'yicha uslubiy ko'rsatmalar

Fan bo'yicha kurs ishi o'quv rejasida rejalashtirilmagan.

4. Mustaqil ta'lim va topshiriqlar

№	Mustaqil ta'lim mavzulari	Dars soatlari hajmi
1	Kursning predmeti, vazifasi va mazmuni	2
2	Menejment nazariyasi va amaliyotining rivojlanishi	2
3	Menejmentga tizimli – vaziyatli yondashuv	2

4	Menejment qonunlari va tamoyillari	4
5	Menejment funktsiyalari	2
6	Iqtisodiyotni boshqarishning tashkiliy tuzilishi	2
7	Menejment usullari	4
8	Axborot va kommunikatsiya	4
9	Menejmentda qaror qabul qilish	2
10	Menejer faoliyatini tashkil etish	2
11	Menejment uslubi va madaniyati	4
12	Marketing menejmenti	2
13	Ijtimoiy menejment	2
14	Huquqiy menejment	2
15	Menejment samaradorligi	2
16	Investitsiya siyosatining asosiy yo'nalishlari va milliy iqtisodiyotni modernizatsiyalash	2
17	Qurilish majmuasida tadbirkorlik faoliyatining xususiyatlari	2
18	Investitsiya loyihalarini texnik-iqtisodiy asoslash	4
19	Qurilish majmuasini boshqarish tizimini takomillashtirishning asosiy yo'nalishlari	4
20	Qurilishda shartnoma munosabatlarini mohiyati tartibi	2
21	Qurilishda bahoni shakllanish mexanizmini takomillashtirish	2
22	Qurilishda zamonaviy qurilish materiallaridan foydalanishning yo'nalishlari	4
23	Qurilishda vaqt omili	2
24	Qurilishda biznes reja	4
25	Qurilishda mehnatga haq to'lash xususiyatlari	2
26	Qurilishda davlat tasarrufidan chiqarish va xususiyashtirish	2
26	Tanlov asosida qurilishni tashkil etishning mohiyati va tartibi	2
27	Qurilish tashkilotlarining moliyaviy barqarorligini taminlash yo'llari	4
28	Qurilishda ishlab chiqarish potentsialidan samarali foydalanish muammolari	4
29	Qurilish tashkilotlarining moliyaviy barqarorligiga davlatning ta'sir mexanizmi	2
30	Qurilishda ayolanna mablag'lar va ularning xosil qilish tartibi	2
31	Bozor munosabatlari sharoitida qurilishda kadrlar potentsiali	4
32	Qurilishni boshqarishning xususiyatlari	4
33	Qurilishda strategik rejalashtirish	4
34	Qurilishda fan-texnika taraqqiyotining asosiy yo'nalishlari	4
35	Qurilish tashkilotlarini ishlab chiqarish quvvatini aniqlash uslubi	4

36	Davlat menejmenti	4
	Jami	104

Eslatma: Mavzu bo'yicha konsept qilish, test savollari tuzish va prezentatsiyalar tayyorlash

6. "QURILISDA MENEJMENT" fanidan talabalar bilimini baholash mezonlari

Oraliq nazorat

Oraliq nazorat uchun belgilangan mustaqil ta'lim topshiriqlari, oraliq nazorat uchun belgilangan shaklda amalga oshiriladi. Shu bilan birga oraliq nazoratda talabning mashg'ulotlarga ishtiroki, faolligi, ijodiy fikrlashiga, qaror qabul qilishiga, hulusa chiqara olishi inobatga olinadi.

oraliq nazorat

1-4- mavzular bo'yicha o'tkaziladi	1	2	3	4
Tavsifiya etilayotgan mustaqil ishlarning mavzulari bo'yicha:	2	3	4	5
1-4 mavzular bo'yicha bo'yicha tuzilgan tayanch so'z iboralari yoki test savollari orqali o'tkaziladi	2	3	4	5
Jami	O'tmadi	O'tdi		

Yakuniy nazorat

Yakuniy nazorat 2, 3, 4, 5 baholarda baholanib, mavzular bo'yicha tayanch so'z iboralari topshiriqlari shaklida o'tkaziladi. Mavzular bo'yicha tayanch so'z iboralari topshiriqlari har bir variant 3 tadan tayanch so'z iboralardan tuzilgan bo'lib har biri 2, 3, 4, 5 bilan baholanadi.

Talabalarni bilimini baholashning tizimi

qoniqsiz ball	qoniqarli ball	yaxshi ball	a'lo ball
"2" baho	"3" baho	"4" baho	"5" baho

Eslatma: mustaqil ta'lim mavzulari, yakuniy nazorat va oraliq nazorat savollari talabalarga birinchi mashg'ulotda yetkaziladi.

Foydalaniladigan adabiyotlar ro'yxati

Asosiy adabiyotlar

1. O'zbekiston Respublikasining Konstitutsiyasi. -T.: O'zbekiston, 2012 -406.
2. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining Farmoni. O'zbekiston Respublikasini yanada rivojlantirish bo'yicha Harakatlar strategiyasi to'g'risida. 2017 yil 7 fevral, PF-4947-son.

3. SH.M. Mirziyoev, Tanqidiy tahlil, qat'iy tartib-intizom va shaxsiy javobgarlik - har bir rahbar faoliyatining kundalik qoidasi bo'lishi kerak. Toshkent: O'zbekiston, 2017 yil.

4. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2017 yil 30 noyabrda "O'zbekiston Respublikasi Innovatsion rivojlanish vazirligi faoliyatini tashkil etish to'g'risida"gi PQ-3416-sonli Qarori. www.lex.uz.

5. O'zbekiston Respublikasining "Raqobat to'g'risida"gi qonuni. - T., 2012 yil 6 yanvar. O'RQ-319-son. www.lex.uz.

6. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining «2018-2019 yillarda investitsiyaviy va infratuzilmaviy loyihalarni amalga oshirishni jadallashirishga oid qo'shimcha chora-tadbirlar to'g'risida»gi PQ-3874-sonli qarori. 2018 yil 19 iyul.

7. O'zbekiston Respublikasi Prezidenti SH.Mirziyoevning 2019 yil uchun mo'ljallangan eng muhim ustuvor vazifalar haqidagi Oliy Majlisga Murojaatnomasi. <http://kun.uz/99444746>.

8. SH.M. Mirziyoev O'zbekiston Respublikasi Prezidenti SHavkat Mirziyoevning Oliy Majlisga Murojaatnomasi. T.// Xalq so'zi, 2017 yil 23 dekabr.
9. SH.N. Zaynutdinov "Menejment asoslari" Toshkent. 2004

10. R.I.Nurinbetov "Menejment" amaliy mashqlar, o'quv qo'llanma.T.Musiqi, 2007.

11. O.U.Karimova "Menejment asoslari" o'quv qo'llanma-T. O'zbekiston, 2010.

12. D.S. Qosimova "Menejment nazariyasi" darslik.-T.-"Tafakkur-Bo'stoni", 2011.

13. M .SHarifxo'jaev, Yo. Abdullaev, Menejment. T.: O'qituvchi. 2002.

Qo'shimcha adabiyotlar

1. O'zbekiston Respublikasi Prezidenti SH.M.Mirziyoevning mamlakatimizni 2016 yilda ijtimoiy-iqtisodiy rivojlantirishning asosiy yakunlari va 2017 yilga mo'ljallangan iqtisodiy dasturning eng muhim ustuvor yo'nalishlariga bag'ishlangan Vazirlar Mahkamasining kengaytirilgan majlisidagi ma'ruzasi. "Xalq so'zi" gazetasi. 2017 yil. 15 yanvar.

Internet saytlari

1. www.economics.ru
2. www.yed.ru
3. www.sfr.uz
4. www.uza.uz
5. www.lex.uz